

ledes: „Fra et stort Antal Landsbykskolelærere har Ministeriet modtaget et Andragende om Lønningforhøjelse, hvori de blandt Andet beklage sig over, at Kornlønnen paa mange Steder er ikke ubetydeligt under, hvad Anordningen af 29de Juli 1814 § 55 a foreskriver, og at Jordlodderne langt fra overalt have den anordningsmæssige Størrelse.“ Derefter udvikler Ministeren yderligere, at han, da Løberne for Landmændene nu ere blevne saa gunstige, udbeder sig Skolelærernes Betænkning, om ikke Tidspunktet for en almindelig Forhøjelse kan indtræde. Jeg tror ikke, at den høitærede Minister kan bestride, at dette er Hovedindholdet. Han har imidlertid selv erkjendt, at man tidligere har forhøjet efterhaanden, men at man aldrig har forsøgt en almindelig Forhøjelse. Der har heller ikke nu været Tale om overhovedet at forhøje samtlige Læreres Løn, — det tror jeg bestemt ikke laa i mine Udtryk — men kun at forhøje Lønningerne i Henhold til § 55 a. Jeg ser, at den høitærede Minister gjentagende ryster paa Hovedet, og jeg haaber derfor, at jeg med den høitærede Formands Tilladelse maa oplæse endnu nogle Linier af det nævnte Cirkulære, da jeg virkelig, som allerede antydet, ikke vil lægge Andet i Cirkulæret, end der ligger deri. Som Fortsættelse af den Indledning, jeg alt har oplæst, hebder det fremdeles saaledes: „I Anledning heraf skulde Ministeriet tjenstlig udbede sig Skolelærernes Betænkning behageligt meddelt, om der ikke under de nuværende gunstige Forhold for Landbrugerne maatte være Føie til overalt, hvor Lørene ved Hovedskolerne, d. e. Enkelterne eller Førstelærerne, ikke have den fulde foreskrevne Kornløn og Jordlod eller tilstrækkeligt Ækivalent herfor i andre Præstationer, at paalægge Sogneraadene at supplere disse Lønningssdele til den anordningsmæssige Størrelse.“ Jeg tror dog virkelig, at det af disse Ord fremgaar aldeles klart, at der her er Tale om en almindelig Lønningforhøjelse; men i alt Fald ere Ordene jo nu oplæste, saaledes at man fuldstændig vil være i Stand til at kunne dømme mig og den høitærede Minister imellem. Dette var jo saa omtrent det eneste Punkt i mit Foredrag, til hvilket den høitærede Minister havde nogen Bemærkning at gjøre. — Den høitærede Minister sagde endvidere, at jeg havde talt om et Statsstilfald af 6000 Kroner. til Maribo Amt. Nei, derom har jeg ikke talt; thi jeg ser meget godt, at Bilag II oplyser om, hvorledes Alderstillæget udbedes. Der staar 6,000 Kr. til Maribo Amt, hvilket nu herefter vil blive fire Gange saameget, altsaa 24,000 Kr. Jeg har dernæst oplyst, at der vil blive flere Portioner end der er Lærere, hvilket ikke er blevet bestridt, og saa vidt jeg skjønner fornødtigvis heller ikke kan bestrides. Som sagt, jeg har gennem Enkeltheberne søgt at vise, at Lovforlaget som Helhed er ubrugeligt til Grundlag, idet det er uretferdig bygget i sit Princip og ikke rammer med Hjælp,

hvor der i Virkeligheden er Trang til Hjælp; dette er, saa vidt jeg skjønner, blevet staaende uimodsiget. Det ærede Medlem for Hjøsteds Amts 3die Valgkreds (Bagger) har da heller ikke i mindste Maade impegaaet mig. Han har kun talt om, at vi, fordi vi her vedtog et Alderstillæg, derfor ikke havde nedslaaet Skolepenge-systemet. I saa Henseende skal jeg fuldstændig henholde mig til det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. M. Hansen), der tydelig har paavist — hvad der ogsaa ligger i Sagens Natur —, at der er to Principer, nemlig et, som vil have Alderstillæg, og et som vil have Skolepenge, men naar det One gjøres, og det Andet ikke gjøres, er dog, virkelig dermed Grunden paa en Maade skudt bort under Fødderne. — Det ærede Medlem har endvidere, ligesom det ærede Medlem for Viborg Amts 4de Valgkreds (Kjær), været noget pessimistisk med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der overhovedet vilde blive givet Understøttelse paa Finansloven; dog forekom det mig ikke, at han var slet saa trostesløs som det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther). Jeg skal imidlertid henvisse det ærede Medlem til, hvad der er gaaet i Forveien. Det vil saaledes erindres, at vi for nogle Aar tilbage — jeg tror, det var i Samlingen 1873—74 — fik et særligt Lovforslag om Tillæg til Embedsmændenes Lønning, som blev negtet Dvergang; paa hvilket Stadium erindrer jeg ikke saa nøie, men jeg tror dog det blev negtet Dvergang til 2den Behandling. Dette viste sig den Gang at være et ret probat Middel, idet Embedsmændene netop fik Tillæget paa Finansloven. En lignende Bei ere vi jo nu her ved at slaa ind paa, og naar Alle erkjende, at Tillæget er nødvendigt, samt at der kun kan være Tale om noget Midlertidigt — idet det jo fra alle Sider maa indrykkes, at der ikke er noget Haab om at faae en almindelig Skolelærereform under de nuværende Forhold — er Finansloven jo netop det rigtige Sted. (Kjær: Det er der heller Ingen, som negter). Det ærede Medlem siger, at det er der heller Ingen, som negter, men det forekommer mig dog, man kan tænke sig, at den høitærede Minister ikke kan give os noget synderligt Lyft Haab i saa Henseende, naar man ser hen til hans Stilling til Sagen ifjor og til dette Lovforslag. Jeg skal imidlertid minde om, at der er Noget, der overlever Ministerierne, og det er Repræsentationen. Jeg tror dog, at det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds vil indrykkes, at vi rimeligvis komme til at overleve det nuværende Ministerium, eller i alt Fald, at denne Forsamling og de Erfjendelser, som have givet sig tilkjende igjennem den, vil overleve det, og at den almindelige Opinion vil være saa stærk, at vi nok skulle faae det, hvortil der er midlertidig Trang. Altsaa, jeg vil slaa fast, at det, som er fremsført af mig imod Lovforlaget, nemlig at nogle Aar saae halv Understøttelse,